

Κατευθυντήρια Οδηγία Ελέγχου
Διαφήμισης Φυτοπροστατευτικών
Προϊόντων

Επίσημοι έλεγχοι στα φυτοπροστατευτικά προϊόντα

Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης & Τροφίμων

Διεύθυνση Προστασίας Φυτικής Παραγωγής

Περιεχόμενα

Κεφ.		Σελ.
1	Εισαγωγή	3
2	Γενικές οδηγίες ελέγχων στη διαφήμιση των φυτοπροστατευτικών προϊόντων	3
3	Σκοπός του ελέγχου της διαφήμισης των φυτοπροστατευτικών προϊόντων	4
4	Νομική εξουσία ελέγχων	4
5	Χρονική στιγμή του ελέγχου. Μη προειδοποίηση του ελεγχόμενου	5
6	Σχεδιασμός ελέγχων	5
7	Διενέργεια ελέγχων διαφήμισης των φυτοπροστατευτικών προϊόντων	5
8	Κατηγορίες παραβάσεων διαφήμισης φυτοπροστατευτικών προϊόντων	6
9	Μεθοδολογία ελέγχου διαφήμισης φυτοπροστατευτικών προϊόντων	6
10	Οδηγίες συμπλήρωσης της Έκθεσης Ελέγχου Διαφήμισης Φυτοπροστατευτικών Προϊόντων	7
11	Τεκμηρίωση παράβασης	11
12	Απαιτούμενα μέσα ελέγχου	11
13	Ενέργειες σε περίπτωση διαπίστωσης παράβασης	11
14	Αξιολόγηση εφαρμογής προγράμματος ελέγχου	13
15	Εφαρμογή διορθωτικών ενεργειών	13
16	Δικαιώματα ελεγχόμενου	13
17	Εξαίρεση υλικού από το χαρακτηρισμό ως διαφημιστικού	15
19	Έναρξη εφαρμογής – Μεταβατικές διατάξεις	15
Παράρτημα		
	Έκθεση Ελέγχου διαφήμισης φυτοπροστατευτικών προϊόντων	16
	Πρακτικό δέσμευσης διαφημιστικού υλικού φυτοπροστατευτικών προϊόντων	20

1. Εισαγωγή

Η παρούσα κατευθυντήρια οδηγία περιγράφει τη διαδικασία ελέγχου της διαφήμισης των φυτοπροστατευτικών προϊόντων, που εφαρμόζεται από τις αρμόδιες κατά τον νόμο ελεγκτικές αρχές.

Η διαδικασία αφορά τις νομοθετικές διατάξεις, τις ενέργειες στις οποίες προβαίνουν οι ελεγκτικές αρχές, τα έντυπα που συμπληρώνουν και κάθε άλλη απαραίτητη πληροφορία που απαιτείται από τις ελεγκτικές αρχές για τη διενέργεια του ελέγχου.

Στη διαδικασία ελέγχου της διαφήμισης των φυτοπροστατευτικών προϊόντων γίνεται προσπάθεια να ακολουθηθεί ο κύκλος «Σχεδίασε – κάνε – αξιολόγησε – προσαρμοσε». Η διαδικασία συνίσταται σε σχεδιασμό των ελέγχων, υλοποίηση των ελέγχων, αξιολόγηση των ελέγχων και διόρθωσή τους. Αξιολόγηση και λήψη των κατάλληλων διορθωτικών μέτρων γίνεται τόσο σε επίπεδο της αρμόδιας ελεγκτικής αρχής όσο και σε επίπεδο Συντονιστικής Εθνικής Αρχής.

Η παρούσα κατευθυντήρια οδηγία θα ανασκοπείται από τη Συντονιστική Εθνική Αρχή, οποτεδήποτε κριθεί απαραίτητο λόγω αλλαγής της νομοθεσίας, αναγκαιότητα βελτίωσης της διαδικασίας ή εισαγωγή επιπλέον αντικειμένων ελέγχου.

Σε κάθε κεφάλαιο της παρούσας διαδικασίας παρατίθεται για τη διευκόλυνση του ελεγκτή παραπομπή στην ισχύουσα κυρωτική νομοθεσία. Επίσης, εντός παρενθέσεως, όπου κρίνεται αναγκαίο γίνεται παραπομπή στη βιβλιογραφία η οποία αναφέρεται στην νομοθεσία και σε εφαρμοστικές διατάξεις που έχουν εκδοθεί και αφορούν το συγκεκριμένο έλεγχο.

Μέσα σε διακεκομμένο πλαίσιο και με σκίαση αναφέρεται η εφαρμοζόμενη κανονιστική ή κυρωτική νομοθεσία ανά περίπτωση.

Ο σκοπός της παρούσας εγκυκλίου είναι να παράσχει λεπτομερειακές οδηγίες με σκοπό την ομογενοποίηση των ελέγχων που διεξάγονται αλλά και τη διευκόλυνση των ελεγκτικών κλιμακίων στο έργο τους. Για το λόγο αυτό είναι απαραίτητη η συνεχή βελτίωση της διαδικασίας με την υποβολή προτάσεων και σχολίων των ελεγκτικών αρχών, οποτεδήποτε κρίνεται απαραίτητο.

Απώτερος στόχος της παρούσας εγκυκλίου είναι να βελτιωθεί η ποιότητα και αποτελεσματικότητα των διενεργούμενων ελέγχων στη διαφήμιση των φυτοπροστατευτικών προϊόντων με παράλληλη εξοικονόμηση δαπανών. Φιλοδοξεί να αποτελέσει εγχειρίδιο ελέγχων (manual) για τις αρμόδιες ελεγκτικές αρχές.

2. Γενικές οδηγίες ελέγχων στη διαφήμιση των φυτοπροστατευτικών προϊόντων

Κατ' αρχάς πρέπει να είναι σαφές σε κάθε συμμετέχοντα σε ελεγκτικό κλιμάκιο ότι ο έλεγχος πρέπει να είναι αντικειμενικός, δίκαιος και να οδηγεί στην τεκμηρίωση της συμμόρφωσης ή μη με την ισχύουσα νομοθεσία μετά από έλεγχο της διαφήμισης των φυτοπροστατευτικών προϊόντων.

Ελεγχόμενος στη συγκεκριμένη κατηγορία ελέγχων είναι ο υπεύθυνος για τη διαφήμιση των φυτοπροστατευτικών προϊόντων. Υπό την έννοια αυτή ελεγχόμενος, όταν ελέγχεται η διαφημιστική καταχώρηση σε ένα μέσο επικοινωνίας ελεγχόμενος είναι ο υπεύθυνος (φυσικό ή νομικό πρόσωπο) για την καταχώριση ή αν ελέγχεται ένα διαφημιστικό φυλλάδιο ή υλικό η εταιρεία που διαθέτει τα εν λόγω προϊόντα στην αγορά. Για την τεκμηρίωση του υπευθύνου θα πρέπει να ζητούνται εγγράφως από το μέσο διαφήμισης τα παραστατικά πληρωμής της διαφήμισης.

Για την αντικειμενικότητα του ελέγχου θα πρέπει πάνω από όλα να μην υφίσταται οποιαδήποτε «σύγκρουση συμφερόντων» μεταξύ ελεγκτή και ελεγχόμενου. Ως «σύγκρουση συμφερόντων» νοείται οποιαδήποτε σχέση, προσωπική, κοινωνική οικονομική ή άλλη μεταξύ ελεγκτή και ελεγχόμενου που δύναται να επηρεάσει ευμενώς ή δυσμενώς τον έλεγχο.

Οι έλεγχοι στη διαφήμιση των φυτοπροστατευτικών προϊόντων διενεργούνται από το γραφείο της ελεγκτικής αρχής αφού πρώτα συλλεχθεί το ελεγχόμενο διαφημιστικό υλικό ή όπου είναι δυνατόν κατά τη διάρκεια επιτόπιου ελέγχου. Σε κάθε περίπτωση συμπληρώνεται έκθεση ελέγχου και επισυνάπτονται δείγματα του διαφημιστικού υλικού που τεκμηριώνουν τη συμμόρφωση ή μη με την ισχύουσα νομοθεσία.

Ως διαφημιστικό υλικό φυτοπροστατευτικών προϊόντων, αντικείμενο των ελέγχων είναι έντυπα, ραδιοφωνικές εκπομπές ή αναφορές στο διαδίκτυο. Η διαφήμιση των φυτοπροστατευτικών προϊόντων μπορεί να λάβει τη μορφή stand πάγκου ή δαπέδου, οθόνης, διαφημιστικού φυλλαδίου, υλικού βιτρίνας, με υλικά καθαρά διαφημιστικού χαρακτήρα, καθώς και να συμπεριλαμβάνεται σε ημερολόγια, κάρτες, υλικά συνεδρίων και λοιπά δώρα.

Απαγορεύεται η τηλεοπτική διαφήμιση των φυτοπροστατευτικών προϊόντων.

3. Σκοπός του ελέγχου της διαφήμισης των φυτοπροστατευτικών προϊόντων

Η παρούσα διαδικασία εφαρμόζεται για τον έλεγχο της διαφήμισης των φυτοπροστατευτικών προϊόντων. Συγκεκριμένα ελέγχεται αν η διαφήμιση των φυτοπροστατευτικών προϊόντων:

- αναφέρεται σε εγκεκριμένα φυτοπροστατευτικά προϊόντα,
- είναι σύμφωνη με τα οριζόμενα στη με αριθ. 10042/100536/2012 (ΦΕΚ Β'2754) Απόφαση του Αναπληρωτή Υπουργού Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων
- είναι σύμφωνη με τα οριζόμενα στην άδεια κυκλοφορίας που έχει χορηγηθεί για κάθε φυτοπροστατευτικό προϊόν, όπως αυτή έχει τροποποιηθεί και ισχύει ή την άδεια παραλλήλου εμπορίου.
- σε περίπτωση συγκριτικής διαφήμισης πληρούνται τα οριζόμενα στη με αριθ. 10042/100536/2012 (ΦΕΚ Β'2754) Απόφαση του Αναπληρωτή Υπουργού Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων.

4. Νομική εξουσία ελέγχων (άρθρο 8 του ν.4036/2012)

Ο έλεγχος των φυτοπροστατευτικών προϊόντων διενεργείται από τις αρμόδιες υπηρεσίες των οικείων Περιφερειών και Περιφερειακών Ενοτήτων και με παράλληλη δυνατότητα άσκησης ελέγχων από τα Περιφερειακά Κέντρα Προστασίας Φυτών και Ποιοτικού Ελέγχου του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων.

Σύμφωνα με το άρθρο 8 του ν.4036/2012, για τη διαπίστωση των παραβάσεων του παρόντος νόμου οι εντεταλμένοι για τους ελέγχους υπάλληλοι ιδίως: «α) ελέγχουν κάθε είδους στοιχεία που σχετίζονται με τα φυτοπροστατευτικά προϊόντα. Ειδικά σε νομικά πρόσωπα μπορούν να ελέγξουν και την ηλεκτρονική εμπορική αλληλογραφία των επιχειρηματιών, διοικητών, διευθυνόντων συμβούλων, διαχειριστών και γενικά εντεταλμένων τη διοίκηση ή διαχείριση προσώπων, καθώς και του προσωπικού των επιχειρήσεων ή ενώσεων επιχειρήσεων, της ανεξάρτητα από τη μορφή αποθήκευσής τους, και οπουδήποτε και εάν αυτά φυλάσσονται στους χώρους της επιχείρησης, και λαμβάνουν αντίγραφα ή αποσπάσματά τους,β) διενεργούν έρευνες στα γραφεία και τους λοιπούς χώρους και τα μεταφορικά μέσα των επιχειρήσεων, γ) σφραγίζουν οποιονδήποτε επαγγελματικό χώρο ή έγγραφα, κατά τη διενέργεια του ελέγχου και στο μέτρο των αναγκών του».

Η σχετική εντολή παρέχεται εγγράφως από τον Προϊστάμενο της οικείας υπηρεσίας της Περιφέρειας ή Περιφερειακής Ενότητας ή του Προϊσταμένου του Περιφερειακού Κέντρου Προστασίας Φυτών και Ποιοτικού Ελέγχου του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων και περιέχει το αντικείμενο της έρευνας και τις συνέπειες της παρεμπόδισης ή παρακώλυσής της ή της άρνησης επίδειξης των ζητούμενων στοιχείων και λοιπών εγγράφων ή της άρνησης χορήγησης αντιγράφων ή αποσπασμάτων τους.

Ο εντεταλμένος υπάλληλος που διενεργεί τους ελέγχους, συντάσσει έκθεση, αντίγραφο της οποίας κοινοποιείται στις οικείες επιχειρήσεις και τις ενώσεις επιχειρήσεων. Σε περίπτωση άρνησης ή παρεμπόδισης με οποιονδήποτε τρόπο των εντεταλμένων υπαλλήλων ή των εντεταλμένων οργάνων της Ευρωπαϊκής Επιτροπής στην άσκηση των καθηκόντων τους, μπορεί να ζητηθεί η συνδρομή των αστυνομικών και εισαγγελικών αρχών. Η συνδρομή αυτή μπορεί να ζητηθεί και προληπτικά.

Ειδικά στην περίπτωση του ελέγχου του διαφημιστικού υλικού που διενεργείται στα γραφεία της ελεγκτικής αρχής, η έγγραφη εντολή ελέγχου του Προϊσταμένου της οικείας υπηρεσίας της Περιφέρειας ή Περιφερειακής Ενότητας ή του Προϊσταμένου του Περιφερειακού Κέντρου Προστασίας Φυτών και Ποιοτικού Ελέγχου του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων δύναται να αναφέρεται στο σύνολο των ελέγχων στο διαφημιστικό υλικό κατά τη διάρκεια του έτους ή ακόμη και στην ανάθεση της αρμοδιότητας ελέγχων στα φυτοπροστατευτικά προϊόντα σε υπαλλήλους της ελεγκτικής αρχής.

5. Χρονική στιγμή του ελέγχου. Μη προειδοποίηση του ελεγχόμενου

Οι έλεγχοι στη διαφήμιση των φυτοπροστατευτικών προϊόντων διενεργούνται, πάντα **ΑΠΡΟΕΙΔΟΠΟΙΗΤΑ**.

Η κατάλληλη χρονική στιγμή είναι όταν ξεκινήσουν να διανέμονται τα διαφημιστικά φυλλάδια ή γενικά κατά την έναρξη της διαφήμισης έτσι ώστε να υφίσταται ικανός χρόνος σε περίπτωση διαπίστωσης παράβασης για τη λήψη των απαραίτητων μέτρων και την αποφυγή παραπλάνησης του κοινού.

Η άκαιρη διενέργεια ελέγχων στη διαφήμιση των φυτοπροστατευτικών προϊόντων αντενδείκνυται, καθώς δεν επιτυγχάνεται ο επιδιωκόμενος σκοπός της προστασίας των χρηστών από παραπλανητικές πληροφορίες.

6. Σχεδιασμός ελέγχων

Η ελεγκτική αρχή για την κατάρτιση του ετησίου προγράμματος ελέγχων στη διαφήμιση των φυτοπροστατευτικών προϊόντων λαμβάνει κατ' αρχάς υπόψη τις γενικές αρχές που καθορίζονται στο ετήσιο πρόγραμμα ελέγχων στα φυτοπροστατευτικά προϊόντα, που εκδίδει η Συντονιστική Εθνική Αρχή.

Λαμβάνονται επίσης υπόψη οι παρακάτω παράγοντες επικινδυνότητας:

1. Ποια φυτοπροστατευτικά προϊόντα είναι ευρέως χρησιμοποιούμενα στην περιοχή ευθύνης της.
2. Τι στόχους διαφημιστικής προώθησης τίθενται από τις εταιρείες διάθεσης στην αγορά των φυτοπροστατευτικών προϊόντων στην περιοχή ευθύνης της. Για παράδειγμα αν υφίσταται ένας σημαντικός καταπολεμούμενος εχθρός, αν μία εταιρεία επιλέγει να διαφημίσει το οικοτοξικολογικό προφίλ των προϊόντων της κλπ.
3. Ποιο διαφημιστικό υλικό διανέμεται στα μεγαλύτερα καταστήματα γεωργικών φαρμάκων.
4. Διαφημιστικό υλικό που προκαλεί ιδιαίτερη εντύπωση στον ελεγκτή σε σχέση με όσα γνωρίζει για τη συγκεκριμένη δραστική ή κατηγορία φυτοπροστατευτικών προϊόντων. Για παράδειγμα ισχυρισμοί όπως «οικολογικό νηματωδοκτόνο», «ψεκάζεις σήμερα, συγκομίζεις αύριο», ή ισχυρισμοί φυτοπροστατευτικών δράσεων σε προϊόντα που διακινούνται ως λιπάσματα, βελτιωτικά εδάφους κλπ

7. Διενέργεια ελέγχων διαφήμισης των φυτοπροστατευτικών προϊόντων

Οι έλεγχοι της διαφήμισης των φυτοπροστατευτικών προϊόντων μπορούν να διενεργηθούν είτε στο χώρο όπου βρίσκεται το έγγραφο διαφημιστικό υλικό ή το υλικό προώθησης είτε από το γραφείο με έλεγχο ενός περιοδικού, βιβλίου, την ακρόαση διαφήμισης, ή διαφημιστικού υλικού και υλικού προώθησης που έχει συλλεχθεί.

Η συλλογή υλικού για έλεγχο πρέπει να γίνεται από οπουδήποτε εκτός των εγκαταστάσεων των εταιρειών διάθεσης στην αγορά, όπως καταστήματα εμπορίας φυτοπροστατευτικών προϊόντων ή εκδηλώσεις ή συνέδρια ή αγροτικές εκθέσεις ή παραγωγούς κ.α.

Για την εξοικονόμηση πόρων καλόν είναι οι έλεγχοι στη διαφήμιση των φυτοπροστατευτικών προϊόντων να συνδυάζονται με άλλους ελέγχους στα φυτοπροστατευτικά προϊόντα. Για παράδειγμα όταν ολοκληρωθεί ένας έλεγχος σε κατάστημα εμπορίας φυτοπροστατευτικών προϊόντων, μπορεί να συλλεχθεί διαφημιστικό υλικό που βρίσκεται στο χώρο του καταστήματος και πληροί τους ανωτέρω παράγοντες επικινδυνότητας. Το ίδιο ισχύει και μετά τον έλεγχο των παραγωγών – χρηστών φυτοπροστατευτικών προϊόντων.

Σε κάθε έλεγχο της διαφήμισης των φυτοπροστατευτικών προϊόντων πρέπει να συμπληρώνεται η σχετική Έκθεση Ελέγχου, σύμφωνα με το υπόδειγμα της παρούσας εγκυκλίου.

8. Κατηγορίες παραβάσεων διαφήμισης φυτοπροστατευτικών προϊόντων

Οι κατηγορίες παραβάσεων στη διαφήμιση των φυτοπροστατευτικών προϊόντων είναι οι παρακάτω:

1. Διαφήμιση μη εγκεκριμένων φυτοπροστατευτικών προϊόντων

Άρθρο 9, παράγραφος 3 του ν.4036/2012 (ΦΕΚ Α'8): «Όποιος εισάγει, παρασκευάζει προς εμπορία, εμπορεύεται, κατέχει, διαθέτει καθ' οιονδήποτε τρόπο, έστω και δωρεάν, ανταλλάσσει, μεταφέρει, χρησιμοποιεί ή διαφημίζει μέσα στη χώρα φυτοπροστατευτικό προϊόν, για το οποίο δεν έχει χορηγηθεί άδεια διάθεσης στην αγορά ή η άδεια διάθεσης στην αγορά τού έχει ανακληθεί ή δεν έχει χορηγηθεί άδεια παράλληλου εμπορίου ή δεν έχει χορηγηθεί άδεια πειραματισμού, τιμωρείται με πρόστιμο από χίλια (1.000) έως τριάντα χιλιάδες (30.000) ευρώ. Τα εν λόγω φυτοπροστατευτικά προϊόντα δεσμεύονται και επανεξάγονται στη χώρα προέλευσης προκειμένου για χώρες εκτός Ευρωπαϊκής Ένωσης (Ε.Ε.) ή επιστρέφονται στο κράτος – μέλος αποστολή».

2. Διαφήμιση φυτοπροστατευτικών προϊόντων σε μη επιτρεπόμενα μέσα

Άρθρο 9, παράγραφος 3 του ν.4036/2012 (ΦΕΚ Α'8): Όποιος διαφημίζει φυτοπροστατευτικά προϊόντα σε μη επιτρεπόμενα μέσα ή αν στη διαφήμιση του γεωργικού φαρμάκου αναφέρονται στοιχεία που δεν συμφωνούν με τα οριζόμενα στην άδεια διάθεσης στην αγορά, τιμωρείται με πρόστιμο από τριακόσια (300) έως τριάντα χιλιάδες (30.000) ευρώ. Το διαφημιστικό υλικό δεσμεύεται και απαγορεύεται κάθε χρήση του.

3. Διαφήμιση φυτοπροστατευτικών προϊόντων με ισχυρισμούς και στοιχεία που δεν συμφωνούν με τα οριζόμενα στην άδεια διάθεσης στην αγορά

Άρθρο 9, παράγραφος 3 του ν.4036/2012 (ΦΕΚ Α'8): Όποιος διαφημίζει φυτοπροστατευτικά προϊόντα σε μη επιτρεπόμενα μέσα ή αν στη διαφήμιση του γεωργικού φαρμάκου αναφέρονται στοιχεία που δεν συμφωνούν με τα οριζόμενα στην άδεια διάθεσης στην αγορά, τιμωρείται με πρόστιμο από τριακόσια (300) έως τριάντα χιλιάδες (30.000) ευρώ. Το διαφημιστικό υλικό δεσμεύεται και απαγορεύεται κάθε χρήση του.

9. Μεθοδολογία ελέγχου διαφήμισης φυτοπροστατευτικών προϊόντων

Η διαφήμιση εκ φύσεως αναφέρει ισχυρισμούς που επιχειρούν να τονίσουν τα προτερήματα κάθε προϊόντος με σκοπό την προώθηση των πωλήσεων. Προκειμένου να εξασφαλισθεί ότι οι διαφημίσεις δεν παραπλανούν τους χρήστες φυτοπροστατευτικών προϊόντων ή το κοινό, θεσπίστηκαν με το άρθρο 66 του Κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1107/2009 κανόνες για τη διαφήμιση των προϊόντων αυτών. Οι κανόνες αυτοί επαναλαμβάνονται μεταξύ άλλων στις διατάξεις της με αριθ. 10042/100536/2012 (ΦΕΚ Β'2754) Απόφασης του Αναπληρωτή Υπουργού Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων.

Το διαφημιστικό υλικό ελέγχεται με αντιπαραβολή με τα οριζόμενα στη αριθ. 10042/100536/2012 (ΦΕΚ Β' 2754) Απόφασης του Αναπληρωτή Υπουργού Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων και στην άδεια διάθεσης στην αγορά ή στην άδεια παραλλήλου εμπορίου.

Η τεκμηρίωση του ελέγχου γίνεται με τη συμπλήρωση της σχετικής έκθεσης ελέγχου και την επισύναψη του αντίστοιχου αποδεικτικού υλικού.

10. Οδηγίες συμπλήρωσης της Έκθεσης Ελέγχου Διαφήμισης Φυτοπροστατευτικών Προϊόντων

Για τη διεξαγωγή του ελέγχου απαιτείται η σύνταξη της έκθεσης ελέγχου. Η έκθεση ελέγχου συμπληρώνεται για κάθε έλεγχο ασχέτως αν εντοπίστηκε ή όχι παράβαση. Αντίγραφο της έκθεσης ελέγχου κοινοποιείται στον κάτοχο του διαφημιστικού υλικού.

Κατωτέρω παρατίθενται αναλυτικές οδηγίες για τη συμπλήρωση της Έκθεσης Ελέγχου. Σε περίπτωση που παρά τις οδηγίες, υφίστανται σημεία που χρήζουν διευκρινίσεων, η αρμόδια ελεγκτική αρχή πρέπει να απευθύνεται στη Συντονιστική Εθνική Αρχή για την εξέταση του θέματος.

Ερώτηση 1: "Έχει το διαφημιζόμενο προϊόν άδεια διάθεσης στην αγορά ή άδεια παραλλήλου εμπορίου;"

Το πρώτο θέμα που εξετάζεται σε μια διαφήμιση είναι κατά πόσον στο διαφημιζόμενο προϊόν έχει χορηγηθεί άδεια διάθεσης στην αγορά ή άδεια παραλλήλου εμπορίου. Σε περίπτωση αρνητικής απάντησης κινείται άμεσα η διαδικασία διερεύνησης της επιβολής των προβλεπόμενων κυρώσεων.

Δεν επιτρέπεται να διαφημίζεται η υποβολή φακέλου για χορήγηση άδειας διάθεσης στην αγορά ή άδειας παραλλήλου εμπορίου ή για επέκταση ήδη υφιστάμενης άδειας διάθεσης στην αγορά σε νέα χρήση του προϊόντος.

Σε περίπτωση διαφήμισης ομάδας προϊόντων μιας εταιρείας, δεν πρέπει να εμπεριέχεται ούτε ένα μη εγκεκριμένο φυτοπροστατευτικό προϊόν.

Σύμφωνα με το άρθρο 9 παρ. 3 του ν.4036/2012 (ΦΕΚ Α' 8): *όποιος εισάγει, παρασκευάζει προς εμπορία, εμπορεύεται, κατέχει, διαθέτει καθ' οιονδήποτε τρόπο, έστω και δωρεάν, ανταλλάσσει, μεταφέρει, χρησιμοποιεί ή διαφημίζει μέσα στη χώρα φυτοπροστατευτικό προϊόν, για το οποίο δεν έχει χορηγηθεί άδεια διάθεσης στην αγορά ή η άδεια διάθεσης στην αγορά τού έχει ανακληθεί ή δεν έχει χορηγηθεί άδεια παραλλήλου εμπορίου ή δεν έχει χορηγηθεί άδεια πειραματισμού, τιμωρείται με πρόστιμο από χίλια (1.000) έως τριάντα χιλιάδες (30.000) ευρώ. Τα εν λόγω φυτοπροστατευτικά προϊόντα δεσμεύονται και επανεξάγονται στη χώρα προέλευσης προκειμένου για χώρες εκτός Ευρωπαϊκής Ένωσης (Ε.Ε.) ή επιστρέφονται στο κράτος – μέλος αποστολής, προκειμένου για χώρες της Ε.Ε. ή καταστρέφονται. Οι δαπάνες βαρύνουν εξ ολοκλήρου τον κάτοχο των κατασχεθέντων προϊόντων. Για την ίδια παράβαση σύμφωνα με το άρθρο 10, παρ. 3 του ν.4036/2012 προβλέπονται επιπλέον ποινικές κυρώσεις και συγκεκριμένα φυλάκιση από τρεις (3) μήνες έως ένα (1) έτος.*

Σε περίπτωση που ανευρίσκεται διαφήμιση φυτοπροστατευτικού προϊόντος του οποίου η άδεια κυκλοφορίας στην αγορά ή η άδεια παραλλήλου εμπορίου έχει ανακληθεί, εξετάζονται τα εξής:

A. Αν ο χρόνος παραγωγής ή διανομής του φυλλαδίου ή του λοιπού διαφημιστικού υλικού ήταν πριν ή μετά την απόφαση ανάκλησης από την αγορά. Ο χρόνος αυτός πρέπει να τεκμηριώνεται είτε με τα αναγραφόμενα στο διαφημιστικό φυλλάδιο, είτε με παραστατικά έγγραφα του διαφημιστικού υλικού (δελτία αποστολής) είτε με ενυπόγραφη δήλωση του κατόχου του διαφημιστικού υλικού. Εφόσον το διαφημιστικό υλικό παρήχθη ή διανεμήθηκε αφού ανακλήθηκε η άδεια κυκλοφορίας στην αγορά ή η άδεια παραλλήλου εμπορίου κινείται η διαδικασία του άρθρου 9, παρ. 16 του ν.4036/2012 (ΦΕΚ Α' 8).

Σύμφωνα με το άρθρο 9, παρ. 16 του ν.4036/2012, η υπηρεσία που διενήργησε τον έλεγχο γνωστοποιεί εγγράφως με απόδειξη τη διαπίστωση παράβασης του παρόντος άρθρου στον παραβάτη, ο οποίος καλείται μέσα σε προθεσμία δεκαπέντε (15) ημερών από τη γνωστοποίηση να

υποβάλει έγγραφο υπόμνημα με τις απόψεις του. Αμέσως μετά την παρέλευση της ανωτέρω προθεσμίας και ανεξάρτητα από το αν ο παραβάτης έχει υποβάλει εγγράφως τις απόψεις του, η υπηρεσία που διενήργησε τον έλεγχο διαβιβάζει το φάκελο της υπόθεσης στην αρμόδια αρχή.

- B. Αν ο χρόνος παραγωγής και διανομής του φυλλαδίου ή του λοιπού διαφημιστικού υλικού ήταν πριν την απόφαση ανάκλησης από την αγορά, διερευνάται κατά πόσον ο κάτοχος της άδειας διάθεσης στην αγορά ή της άδειας παραλλήλου εμπορίου μερίμνησε για την άμεση απόσυρση από την αγορά διαφημιστικού υλικού του φυτοπροστατευτικού προϊόντος που ανακλήθηκε. Η μέριμνα του κατόχου θα πρέπει να τεκμηριώνεται.

Σχετική τεκμηρίωση μπορεί να είναι η αποστολή σχετικών επιστολών, η αναγραφή σχετικών οδηγιών σε παραστατικά έγγραφα που στάλθηκαν στον πελάτη κ.α., εφόσον τεκμηριώνουν την ενημέρωση των προμηθευόμενων το σκεύασμα.

Η ανεύρεση διαφημιστικού υλικού φυτοπροστατευτικών προϊόντων, των οποίων η άδεια κυκλοφορίας στην αγορά ή η άδεια παραλλήλου εμπορίου έχει ανακληθεί στις εγκαταστάσεις του κατόχου της έγκρισης κυκλοφορίας δεν τεκμηριώνει διαφήμιση μη εγκεκριμένου σκευάσματος. Αντιθέτως, απαγορεύεται η κατοχή διαφημιστικού υλικού φυτοπροστατευτικών προϊόντων, των οποίων η άδεια κυκλοφορίας στην αγορά ή η άδεια παραλλήλου εμπορίου έχει ανακληθεί, σε χώρους προώθησης που έχουν πρόσβαση οι πελάτες του κατόχου ή χρήστες φυτοπροστατευτικών προϊόντων, όπως περίπτερα εκθέσεων, ημερίδων, εκδηλώσεων κλπ.

Η ελεγκτική αρχή αναζητεί τη σχετική τεκμηρίωση για την παραγωγή και διακίνηση του διαφημιστικού υλικού και ο ελεγχόμενος οφείλει να συνεργάζεται με τον ελεγκτή, παρέχοντας τα ζητούμενα στοιχεία.

Τυχόν άρνηση πρόσβασης επισύρει τις διοικητικές κυρώσεις που προβλέπονται στο άρθρο 9 παράγραφος 12 του ν.4036/2012 [πρόστιμο από χίλια (1000) έως πενήντα χιλιάδες (50.000) ευρώ] και τις ποινικές κυρώσεις που προβλέπονται στο άρθρο 10 παράγραφος 7 του ν.4036/2012 [φυλάκιση από τρεις (3) μήνες έως ένα (1) έτος].

Ερώτηση 2: “Η διαφήμιση συνοδεύεται από τις προτάσεις: «Τα φυτοπροστατευτικά προϊόντα να χρησιμοποιούνται με ασφαλή τρόπο. Να διαβάζετε πάντα την ετικέτα και τις πληροφορίες σχετικά με το προϊόν πριν από τη χρήση». Οι προτάσεις αυτές είναι ευανάγνωστες και διαχωρίζονται σαφώς από την υπόλοιπη διαφήμιση. Η φράση «φυτοπροστατευτικά μπορεί να αντικαθίσταται από ακριβέστερη περιγραφή του τύπου του προϊόντος, όπως μυκητοκτόνο, εντομοκτόνο ή ζιζανιοκτόνο;”

Ελέγχεται η ύπαρξη των συγκεκριμένων φράσεων. Ρητή απαίτηση για όλα τα Κράτη – Μέλη, η αναγραφή των συγκεκριμένων φράσεων σε κάθε διαφήμιση φυτοπροστατευτικού προϊόντος, όπως ορίζεται στο άρθρο 66, παράγραφος 1 του Κανονισμού (ΕΚ) 1107/2009.

Ερώτηση 3: “Διατίθενται δείγματα φυτοπροστατευτικών προϊόντων σε μη εγκεκριμένες συσκευασίες;”

Στην περίπτωση που για διαφημιστικούς λόγους, διανέμονται δωρεάν σκευάσματα φυτοπροστατευτικών προϊόντων, οι συσκευασίες που αυτά βρίσκονται (υλικό και μέγεθος συσκευασίας) πρέπει να αναφέρονται στην άδεια κυκλοφορίας του φυτοπροστατευτικού προϊόντος. Τονίζεται ότι μπορεί να υφίστανται ιδιαίτεροι κίνδυνοι τοξικότητας στις πολύ μικρές συσκευασίες και πρέπει πάντα να προηγείται αξιολόγηση και ένταξή τους στην άδεια κυκλοφορίας του φυτοπροστατευτικού προϊόντος.

Ερώτηση 4: “Περιλαμβάνει πληροφορίες υπό μορφή κειμένου ή σχεδίου που θα μπορούσαν να είναι παραπλανητικές όσον αφορά πιθανούς κινδύνους για την υγεία των ανθρώπων ή των ζώων ή για το περιβάλλον, όπως οι όροι «χαμηλού κινδύνου», «μη τοξικό» ή «αβλαβές»;

Κατά τον έλεγχο του περιεχομένου της διαφήμισης, ελέγχεται αν υφίστανται οι όροι «χαμηλού κινδύνου», «μη τοξικό» ή «ακίνδυνο», το οποίο απαγορεύεται σύμφωνα με το άρθρο 66, παράγραφος 2 του Κανονισμού (ΕΚ) 1107/2009. Μόνο στην περίπτωση των φυτοπροστατευτικών προϊόντων χαμηλού κινδύνου επιτρέπεται στη διαφήμιση η χρήση του όρου «εγκρίνεται ως φυτοπροστατευτικό προϊόν χαμηλού κινδύνου σύμφωνα με τον Κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 1107/2009».

Επίσης, δεν μπορεί να υφίστανται παραπλανητικές πληροφορίες, όταν στην άδεια κυκλοφορίας που έχει χορηγηθεί για το εν λόγω σκεύασμα προβλέπονται διαφορετικές ενδείξεις ή προφυλάξεις. Για παράδειγμα απαγορεύεται στη διαφήμιση να αναγράφονται φράσεις όπως: «φιλικό προς το περιβάλλον», κλπ όταν υφίστανται συγκεκριμένοι και ρητοί κίνδυνοι για τα ψάρια, ή τα πουλιά ή τους υδρόβιους οργανισμούς. Το ίδιο απαγορεύεται να αναπαρίσταται για παράδειγμα ψεκάσμος ενός φυτοπροστατευτικού προϊόντος και να απεικονίζονται πουλιά και ψάρια, όταν υφίστανται συγκεκριμένες ενδείξεις τοξικότητας για πουλιά και ψάρια.

Ερώτηση 5: “Περιέχεται οπτική αναπαράσταση δυνητικά επικίνδυνων πρακτικών, όπως η ανάμειξη ή η εφαρμογή χωρίς κατάλληλη προστατευτική ενδυμασία, ούτε χρήση κοντά σε τρόφιμα ή χρήση από παιδιά ή κοντά τους;”

Ελέγχεται αν υφίστανται σχέδια ή φωτογραφίες που αναπαριστούν για παράδειγμα:

- Ψεκάσμο ενός φυτοπροστατευτικού προϊόντος χωρίς ο ψεκαστής να φορά την κατάλληλη προστατευτική ενδυμασία.
- Ψεκάσμο δίπλα σε τρόφιμα ή ανθρώπους που τρώνε
- Ψεκάσμο από παιδιά ή κοντά σε παιδιά.
- Κάθε άλλη πρακτική που μπορεί να παραπλανήσει το χρήστη των φυτοπροστατευτικών προϊόντων ως προς την ασφάλεια του προϊόντος.

Ερώτηση 6: “ Στη διαφήμιση του φυτοπροστατευτικού προϊόντος αναφέρονται στοιχεία υπό μορφή κειμένου ή σχεδίου που δεν συμφωνούν με τα οριζόμενα στην άδεια διάθεσης στην αγορά;”

Η διαφήμιση εξ’ ορισμού στηρίζεται στην υπερβολική παρουσίαση των χαρακτηριστικών του διαφημιζόμενου προϊόντος. Ο ελεγκτής οφείλει να ελέγξει αν η υπερβολή αυτή ξεφεύγει εκτός των ορίων των αναφερομένων στην άδεια διάθεσης στην αγορά.

Χρειάζεται προσοχή γιατί το ζητούμενο δεν είναι η συμφωνία με τα οριζόμενα στην άδεια διάθεσης στην αγορά δηλαδή η αντιγραφή των οριζόμενων από την Υπουργική Απόφαση σε διαφημιστικό έντυπο αλλά στη μη αναγραφή ισχυρισμών που αντιτίθενται στην έγκριση κυκλοφορίας. Έτσι:

- ✓ Δεν είναι αποδεκτό να αναγράφονται καλλιέργειες ή καταπολεμούμενοι στόχοι για τους οποίους δεν έχει λάβει άδεια διάθεσης στην αγορά το εν λόγω φυτοπροστατευτικό προϊόν.
- ✓ Δεν είναι αποδεκτό να αναγράφονται μεγαλύτερος αριθμός ψεκασμών ή μικρότερο διάστημα προ της συγκομιδής ή μεγαλύτερη δοσολογία που θα μπορούσαν να οδηγήσουν στην πρόσκληση μη επιτρεπτών υπολειμμάτων στην καλλιέργεια που θα χρησιμοποιηθεί το εν λόγω φυτοπροστατευτικό προϊόν.
- ✓ Δεν είναι αποδεκτό να αναγράφονται μέθοδοι εφαρμογής για τις οποίες δεν έχει λάβει άδεια διάθεσης στην αγορά το εν λόγω φυτοπροστατευτικό προϊόν.

- ✓ Είναι αποδεκτό το διαφημιστικό υλικό να αναφέρεται σε μία μόνον ή γενικότερα σε λιγότερες από τις χρήσεις για τις οποίες έχει λάβει άδεια διάθεσης στην αγορά το εν λόγω φυτοπροστατευτικό προϊόν.
- ✓ Είναι αποδεκτό στο διαφημιστικό υλικό να αναφέρεται για παράδειγμα συγκεκριμένη δοσολογία εντός των ορίων της εγκεκριμένης δοσολογίας και γενικά να ερμηνεύονται εύρη που δίδονται με την άδεια διάθεσης στην αγορά, αρκεί όλες οι δηλώσεις που χρησιμοποιούνται στη διαφήμιση να μπορούν να αιτιολογηθούν τεχνικά. Για να αποφεύγεται περιττή γραφειοκρατική διαδικασία, σε περίπτωση που η ελεγκτική αρχή κρίνει απαραίτητη την τεχνική αιτιολόγηση θα απευθύνεται στη Συντονιστική Εθνική Αρχή, η οποία με τη σειρά της να καλεί τον ενδιαφερόμενο να υποβάλει την τεχνική αιτιολόγηση. Μετά την υποβολή της και την αξιολόγησή της ενημερώνεται η ελεγκτική αρχή για την επάρκειά της, καθώς και όποιες άλλες ελεγκτικές αρχές κρίνουν μεταγενέστερα ως απαραίτητη την ίδια τεχνική αιτιολόγηση.
- ✓ Δεν είναι τέλος αποδεκτό να διαφημίζονται δύο ή περισσότερα προϊόντα σε μία διαφήμιση και να υφίστανται ισχυρισμοί που αντιτίθενται στα οριζόμενα στην άδεια διάθεσης στην αγορά έστω ενός από τα εν λόγω φυτοπροστατευτικά προϊόντα, παραπλανώντας τους χρήστες των φυτοπροστατευτικών προϊόντων.

Σύμφωνα με το άρθρο 9, παρ. 7 του ν.4036/2012, «όποιος διαφημίζει φυτοπροστατευτικά προϊόντα σε μη επιτρεπόμενα μέσα ή αν στη διαφήμιση του γεωργικού φαρμάκου αναφέρονται στοιχεία που δεν συμφωνούν με τα οριζόμενα στην άδεια διάθεσης στην αγορά, τιμωρείται με πρόστιμο από τριακόσια (300) έως τριάντα χιλιάδες (30.000) ευρώ. Το διαφημιστικό υλικό δεσμεύεται και απαγορεύεται κάθε χρήση του»

Ερώτηση 7: “Η έντυπη ή ηλεκτρονική μορφή συνοδεύεται είτε από αναφορά στην Υπουργική Απόφαση έγκρισης κυκλοφορίας (τελευταία σχετική απόφαση τροποποίηση) που αφορά το προϊόν είτε από την ημερομηνία που έχει εκδοθεί ή εκτυπωθεί;”

Καθώς είναι σύνηθες να τροποποιούνται οι εγκρίσεις κυκλοφορίας ειδικά ως προς το φάσμα δράσης, κάθε διαφήμιση φυτοπροστατευτικού προϊόντος συνοδεύεται είτε από αναφορά στην Υπουργική Απόφαση έγκρισης κυκλοφορίας (τελευταία σχετική απόφαση τροποποίησης) που αφορά το προϊόν είτε από την ημερομηνία που έχει εκδοθεί ή εκτυπωθεί.

Δηλαδή αναμένεται να αναγράφεται: «Έκδοση Ιούνιος 2012» ή «Υπουργική Απόφαση xxxxx/15-6-2012”. Σε αντίθετη περίπτωση θεωρείται ότι πρέπει να συμφωνεί με την ισχύουσα κατά τη στιγμή του ελέγχου.

Ερώτηση 8: “Το διαφημιστικό υλικό ή το υλικό προώθησης εφιστά την προσοχή στις δέουσες προειδοποιητικές φράσεις και σύμβολα όπως καθορίζονται στη σήμανση;”

Η ερώτηση αυτή αναφέρεται στα οριζόμενα στο άρθρο 66, παράγραφος 6 του Κανονισμού (ΕΚ) 1107/2009. Ο ελεγκτής πρέπει να δώσει προσοχή στο γεγονός ότι δεν απαιτείται κατ’ ανάγκην η αναγραφή των προειδοποιητικών φράσεων και συμβόλων (π.χ. Σταυρός του Αγ. Ανδρέα – Επιβλαβές – Επιβλαβές όταν εισπνέεται κλπ) σε κάθε διαφήμιση αλλά ζητείται να εφιστάται η προσοχή. Έτσι:

- ✓ Είναι αποδεκτό να αναγράφεται : «Δείτε τις προειδοποιητικές φράσεις και σύμβολα πριν το χρησιμοποιήσετε» ή «Προσοχή στις προειδοποιητικές φράσεις και σύμβολα, όπως καθορίζονται στην ετικέτα του σκευάσματος» κο.κ.
- ✓ Δεν είναι αποδεκτό να μην αναγράφεται τίποτα, ή να θεωρείτε ότι οι φράσεις της ερώτησης 2 καλύπτουν την αναγκαιότητα της ερώτησης 8.

- ✓ Είναι αποδεκτό να γίνει σύνθεση των δύο ερωτήσεων αναγράφοντας για παράδειγμα : «Τα φυτοπροστατευτικά προϊόντα να χρησιμοποιούνται με ασφαλή τρόπο. Να διαβάζετε πάντα την ετικέτα και τις πληροφορίες σχετικά με το προϊόν πριν από τη χρήση, **καθώς και τις προειδοποιητικές φράσεις και σύμβολα**».

Ερώτηση 9: “Διατίθεται δείγμα φυτοπροστατευτικού προϊόντος σε μη εγκεκριμένες συσκευασίες;”

Τυχόν διάθεση δωρεάν δειγμάτων φυτοπροστατευτικών προϊόντων δεν επιτρέπεται να γίνεται σε μη εγκεκριμένες συσκευασίες, όπως για παράδειγμα ιδιαίτερα μικρές συσκευασίες στις οποίες δεν έχει αξιολογηθεί το εν λόγω φυτοπροστατευτικό προϊόν.

Τυχόν διάθεση δωρεάν δειγμάτων φυτοπροστατευτικών προϊόντων δεν επιτρέπεται να γίνεται σε μη εγκεκριμένες συσκευασίες, όπως για παράδειγμα ιδιαίτερα μικρές συσκευασίες, στις οποίες δεν έχει αξιολογηθεί το εν λόγω φυτοπροστατευτικό προϊόν και συνιστά διάθεση στην αγορά μη εγκεκριμένου προϊόντος, αφού δεν καλύπτεται από τη χορηγηθείσα έγκριση κυκλοφορίας.

Ερώτηση 10: “Σε περίπτωση συγκριτικής διαφήμισης πληρούνται τα οριζόμενα στη με αριθ. 10042/100536/2012 (ΦΕΚ Β’2754) Απόφαση του Αναπληρωτή Υπουργού Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων;”

Ως συγκριτική διαφήμιση νοείται η παρουσίαση των προτερημάτων ή των ιδιοτήτων ενός φυτοπροστατευτικού προϊόντος σε σχέση με άλλο εγκεκριμένο φυτοπροστατευτικό προϊόν.

Σε κάθε περίπτωση παράβασης το διαφημιστικό υλικό δεσμεύεται και απαγορεύεται κάθε χρήση του. Συμπληρώνεται το συνημμένο στο Παράρτημα της παρούσας εγκυκλίου Πρακτικό Δέσμευσης. Η τελική διαχείρισή του καθορίζεται από τον τελικό διατάκτη, μετά την ολοκλήρωση του φακέλου της υπόθεσης.

11. Τεκμηρίωση παράβασης:

Σε περίπτωση διαπίστωσης παράβασης απαιτείται η λήψη συγκεκριμένων αντικειμενικών στοιχείων που τεκμηριώνουν τη διαπιστωθείσα παράβαση στο μέτρο των αναγκών του ελέγχου. Η λήψη αυτή μπορεί να γίνει με την έκδοση αντιγράφου του διαφημιστικού εντύπου, συλλογής ενός πρωτότυπου υλικού διαφήμιση, η φωτογραφίζοντας αυτά. Τα αντικειμενικά στοιχεία που συλλέγονται αναφέρονται στην έκθεση ελέγχου.

12. Απαιτούμενα μέσα ελέγχου

Σε περίπτωση που ο έλεγχος διενεργείται εκτός της έδρας της ελεγκτικής αρχής, το ελεγκτικό κλιμάκιο απαιτείται να έχει μαζί του:

- Την ισχύουσα νομοθεσία και την εντολή ελέγχου
- Κενά έντυπα ελέγχου και κενό έντυπο έκθεσης ελέγχου
- Φωτογραφική μηχανή

13. Ενέργειες σε περίπτωση διαπίστωσης παράβασης.

Η αρμόδια ελεγκτική αρχή οφείλει αμέσως μόλις διαπιστωθεί παράβαση να κινήσει την προβλεπόμενη από τον νόμο διαδικασία.

Κρίσιμο σημείο για τον έλεγχο της διαφήμισης είναι ο εντοπισμός του υπευθύνου για τη διαπιστωθείσα παράβαση. Αυτός δεν είναι άλλο από αυτόν που παρήγαγε ή διέθεσε στην αγορά το διαφημιστικό υλικό και ο οποίος δεν είναι κατ’ ανάγκην ο κάτοχος της άδειας διάθεσης στην αγορά.

Ο υπεύθυνος που παρήγαγε ή διέθεσε στην αγορά το διαφημιστικό υλικό συνήθως αναγράφεται πάνω στο διαφημιστικό υλικό ή ακούγεται σε μια ραδιοφωνική διαφήμιση. Μπορεί αυτός να είναι ο κάτοχος της άδειας διάθεσης στην αγορά ή άλλη εταιρεία που είχε όφελος από τη διακίνηση του διαφημιζόμενου προϊόντος. Για το λόγο αυτό, η ελεγκτική αρχή διερευνά τον υπεύθυνο για την παραγωγή ή διανομή του διαφημιστικού υλικού με τους παρακάτω τρόπους, που αναφέρονται ενδεικτικά και όχι περιοριστικά:

- ✚ Εφόσον τίθεται αμφιβολία, καλεί το κατάστημα εμπορίας φυτοπροστατευτικών προϊόντων όπου βρέθηκε το υλικό να της γνωρίσει εγγράφως την εταιρεία που το διακινεί. Σε αντίθετη περίπτωση είναι εύλογο να θεωρηθεί υπεύθυνο για τη διακίνησή του το ίδιο το κατάστημα καθώς έχει όφελος από τη διακίνηση του εν λόγω προϊόντος στην περίπτωση που αυτό προσφέρεται.
- ✚ Διερευνά στο κατάστημα εμπορίας φυτοπροστατευτικών προϊόντων, ποια εταιρεία διακινεί το προϊόν του οποίου η διαφήμιση ελέγχθηκε.
- ✚ Σε περίπτωση διαφήμισης σε έντυπο, περιοδικό ή εφημερίδα, καλείται εγγράφως το μέσο να γνωρίσει στην ελεγκτική αρχή τον εντολοδόχο της διαφήμισης προσκομίζοντας τα σχετικά παραστατικά πληρωμής της. Η συνεργασία του μέσου με την ελεγκτική αρχή είναι υποχρεωτική και τυχόν άρνηση επιφέρει ποινικές και διοικητικές κυρώσεις σύμφωνα με τα οριζόμενα στο άρθρο 9, παρ. 12 του ν.4036/2012.

Σε περίπτωση που η διαφήμιση παρήχθη ή διακινήθηκε από τρίτο πρόσωπο διαφορετικό του κατόχου της έγκρισης η διαδικασία κινείται κατά του τρίτου προσώπου, εκτός εάν τεκμηριώσει ότι ενεργούσε για λογαριασμό του κατόχου της άδειας διάθεσης στην αγορά ή άλλου προσώπου.

Σύμφωνα με το άρθρο 9, παρ. 16 του ν.4036/2012, η υπηρεσία που διενήργησε τον έλεγχο γνωστοποιεί εγγράφως με απόδειξη τη διαπίστωση παράβασης του παρόντος άρθρου στον παραβάτη, ο οποίος καλείται μέσα σε προθεσμία δεκαπέντε (15) ημερών από τη γνωστοποίηση να υποβάλει έγγραφο υπόμνημα με τις απόψεις του. Αμέσως μετά την παρέλευση της ανωτέρω προθεσμίας και ανεξάρτητα από το αν ο παραβάτης έχει υποβάλει εγγράφως τις απόψεις του, η υπηρεσία που διενήργησε τον έλεγχο διαβιβάζει το φάκελο της υπόθεσης στην αρμόδια αρχή.

Η διαδικασία αυτή είναι:

1. Η υπηρεσία που διενήργησε τον έλεγχο γνωστοποιεί εγγράφως με απόδειξη τη διαπίστωση παράβασης του παρόντος άρθρου στον παραβάτη, ο οποίος καλείται μέσα σε προθεσμία δεκαπέντε (15) ημερών από τη γνωστοποίηση να υποβάλει έγγραφο υπόμνημα με τις απόψεις του. Το έγγραφο της γνωστοποίησης περιλαμβάνει :
  - ✓ Τη γνωστοποίηση της παράβασης. Για παράδειγμα: «Κατά τον έλεγχο που διενήργησε ελεγκτικό κλιμάκιο της υπηρεσίας μας στις .../.../2012 στο κατάστημα εμπορίας φυτοπροστατευτικών προϊόντων του κ. ΧΨ στην περιοχή Τάδε βρέθηκαν δισέλιδα διαφημιστικά φυλλάδια του προϊόντος NNN, όπου αναγράφονταν σύμβολο τομάτας καλλιέργεια στην οποία δεν κατέχει έγκριση για χρήση το εν λόγω σκεύασμα. Συνημμένα αποστέλλονται αντίγραφο της Έκθεσης Ελέγχου και φωτοτυπία του εντύπου.
  - ✓ Την ισχύουσα νομοθεσία. Για παράδειγμα σε συνέχεια του ανωτέρω παραδείγματος: «Σύμφωνα με το άρθρο 9, παρ. 7 του ν.4036/2012, «όποιος διαφημίζει φυτοπροστατευτικά προϊόντα σε μη επιτρεπόμενα μέσα ή αν στη διαφήμιση του γεωργικού φαρμάκου αναφέρονται στοιχεία που δεν συμφωνούν με τα οριζόμενα στην άδεια διάθεσης στην αγορά, τιμωρείται με πρόστιμο από τριακόσια (300) έως τριάντα χιλιάδες (30.000) ευρώ. Το διαφημιστικό υλικό δεσμεύεται και απαγορεύεται κάθε χρήση του.»
  - ✓ Την κλήση για υποβολή εγγραφών απόψεων. Για παράδειγμα: «Μετά τα ανωτέρω καλείστε μέσα σε προθεσμία δεκαπέντε (15) ημερών από τη γνωστοποίηση να υποβάλετε έγγραφο υπόμνημα με τις απόψεις σας για τη διαπιστωθείσα παράβαση».

Σε περίπτωση που ο ενδιαφερόμενος αρνηθεί να παραλάβει το ανωτέρω έγγραφο, η επίδοση γίνεται με δικαστικό κλητήρα ή με θυροκόλληση από δικαστικό κλητήρα.

2. Αμέσως μετά την παρέλευση της ανωτέρω προθεσμίας και ανεξάρτητα από το αν ο παραβάτης έχει υποβάλει εγγράφως τις απόψεις του, η υπηρεσία που διενήργησε τον έλεγχο διαβιβάζει το φάκελο της υπόθεσης στην αρμόδια αρχή.

Ο φάκελος της υπόθεσης περιλαμβάνει όλα τα σχετικά έγγραφα της υπόθεσης σε επικυρωμένα αντίγραφα και οπωσδήποτε:

- ✓ Την Έκθεση Ελέγχου.
- ✓ Το έγγραφο γνωστοποίησης παράβασης και κλήσης υποβολής θέσεων του ενδιαφερόμενου
- ✓ Την απάντηση του ενδιαφερόμενου ή εφόσον δεν υποβλήθηκε δηλώνεται ρητά στο διαβιβαστικό έγγραφο του φακέλου ότι δεν υπήρξε εμπρόθεσμη απάντηση από τον ενδιαφερόμενο.
- ✓ Κάθε άλλο σχετικό έγγραφο, όπως αλληλογραφία που αφορά την υπόθεση με άλλες υπηρεσίες, εντολές ελέγχου, εξέταση προσφυγής, κλπ. Η υπηρεσία που διενήργησε τον έλεγχο δεν οφείλει να υποβάλει τις απόψεις της για τις θέσεις του ελεγχόμενου ως προς τη διαπιστωθείσα παράβαση εκτός αν από τον ελεγχόμενο αμφισβητούνται ενέργειες της ελεγκτικής υπηρεσίας. Στην περίπτωση αυτή η υπηρεσία που διενήργησε τον έλεγχο υποβάλει τεκμηριωμένα τις απόψεις της.

14. Αξιολόγηση εφαρμογής προγράμματος ελέγχου

Η αρμόδια ελεγκτική αρχή κατά το μήνα Δεκέμβριο κάθε έτους διενεργεί αξιολόγηση των ελέγχων που διενήργησε με σκοπό να εντοπιστούν ατέλειες του συστήματος και να αναδειχθούν προτάσεις βελτίωσης. Η αξιολόγηση αφορά και θέματα προσωπικού όπου μπορεί για παράδειγμα με βάση τα αποτελέσματα των ελέγχων να αποφασιστεί η ενασχόληση με θέματα ελέγχων επιπλέον υπαλλήλων, ή η μεθόδευση ελέγχου περισσότερο διαφημιστικού υλικού με παράλληλη εξοικονόμηση πόρων.

Οι προτάσεις βελτίωσης της διαδικασίας που μπορούν να υλοποιηθούν από την ίδια την ελεγκτική αρχή, υλοποιούνται άμεσα. Προτάσεις για τις οποίες πρέπει να ενεργήσει η Συντονιστική Εθνική Αρχή, γίνεται άμεσα έγγραφο με τις ζητούμενες ενέργειες.

15. Εφαρμογή διορθωτικών ενεργειών

Η αρμόδια αρχή αμέσως μετά την ετήσια αξιολόγηση των ελέγχων που διενήργησε προχωρά στη λήψη των αναγκαίων διορθωτικών μέτρων.

Η Συντονιστική Εθνική Αρχή, αξιολογώντας τις προτάσεις όλων των αρμοδίων ελεγκτικών αρχών, προχωρά στη λήψη των αναγκαίων διορθωτικών μέτρων, τα οποία αποτυπώνονται στο ετήσιο πρόγραμμα ελέγχων στα φυτοπροστατευτικά προϊόντα και εφαρμόζονται από όλες τις ελεγκτικές αρχές.

16. Δικαιώματα ελεγχόμενου

Ο ελεγχόμενος παραγωγός διατηρεί τα δικαιώματα που προβλέπονται από την ισχύουσα νομοθεσία γενική και ειδική. Κατωτέρω γίνεται αναφορά στα δικαιώματα του ελεγχόμενου όσον αφορά την πρόσβαση που μπορεί να έχει σε έγγραφα και τη δυνατότητα προσφυγής.

Πρόσβαση σε έγγραφα

Σύμφωνα με το άρθρο 5 του ν.2690/1999 (ΦΕΚ Α'45) Κώδικας Διοικητικής Διαδικασίας, όπως τροποποιήθηκε και ισχύει:

1. Κάθε ενδιαφερόμενος έχει το δικαίωμα, ύστερα από γραπτή αίτησή του, να λαμβάνει γνώση των διοικητικών εγγράφων. Ως διοικητικά έγγραφα νοούνται όσα συντάσσονται από τις δημόσιες υπηρεσίες, όπως εκθέσεις, μελέτες, πρακτικά, στατιστικά στοιχεία, εγκύκλιες οδηγίες, απαντήσεις της Διοίκησης, γνωμοδοτήσεις και αποφάσεις.
2. Όποιος έχει ειδικό έννομο συμφέρον δικαιούται, ύστερα από γραπτή αίτησή του, να λαμβάνει γνώση των ιδιωτικών εγγράφων που φυλάσσονται στις δημόσιες υπηρεσίες και είναι σχετικά με υπόθεσή του η οποία εκκρεμεί σε αυτές ή έχει διεκπεραιωθεί από αυτές.

3. Το κατά τις προηγούμενες παραγράφους δικαίωμα δεν υφίσταται στις περιπτώσεις που το έγγραφο αφορά την ιδιωτική ή οικογενειακή ζωή τρίτου, ή αν παραβλάπτεται απόρρητο το οποίο προβλέπεται από ειδικές διατάξεις. Η αρμόδια διοικητική αρχή μπορεί να αρνηθεί την ικανοποίηση του δικαιώματος τούτου αν το έγγραφο αναφέρεται στις συζητήσεις του Υπουργικού Συμβουλίου, ή αν η ικανοποίηση του δικαιώματος αυτού είναι δυνατόν να δυσχεράνει ουσιωδώς την έρευνα δικαστικών, **«διοικητικών»**, αστυνομικών ή στρατιωτικών αρχών σχετικώς με την τέλεση εγκλήματος ή διοικητικής παράβασης.
[Η λέξη «διοικητικών» προστέθηκε με την παρ.2 του άρθρου 8 του ν. 2880/2001 .(ΦΕΚ 9 Α΄/30.1.2001)]
4. Το δικαίωμα των παρ. 1 και 2 ασκείται: α) με μελέτη του εγγράφου στο κατάστημα της υπηρεσίας, ή β) με χορήγηση αντιγράφου, εκτός αν η αναπαραγωγή τούτου μπορεί να βλάψει το πρωτότυπο. Η σχετική δαπάνη αναπαραγωγής βαρύνει τον αιτούντα, εκτός αν ο νόμος ορίζει διαφορετικά. Αν πρόκειται για πληροφορίες ιατρικού χαρακτήρα, αυτές γνωστοποιούνται στον αιτούντα με τη βοήθεια γιατρού, ο οποίος ορίζεται για το σκοπό αυτόν.
5. Η άσκηση του κατά τις παρ. 1 και 2 δικαιώματος γίνεται με την επιφύλαξη της ύπαρξης τυχόν δικαιωμάτων πνευματικής ή βιομηχανικής ιδιοκτησίας.
6. Η χρονική προθεσμία για τη χορήγηση εγγράφων κατά τις παραγράφους 1 και 2 ή την αιτιολογημένη απόρριψη της σχετικής αίτησης του πολίτη είναι είκοσι (20) ημέρες».
[Η παρ. 6 αντικαταστάθηκε ως άνω με την παρ. 2 του άρθρου 11 του ν.3230/2004.(ΦΕΚ 44 Α΄/11.2.2004)]

Προσφυγή

Στον ν.4036/2012 (ΦΕΚ Α΄8) που ρυθμίζει θέματα κυρώσεων για παραβάσεις της περί φυτοπροστατευτικών προϊόντων νομοθεσίας δεν προβλέπεται η δυνατότητα άσκησης «**ειδικής διοικητικής, ή ενδικοφανούς προσφυγής**». Σύμφωνα με το άρθρο 5 του ν.2690/1999 (ΦΕΚ Α΄45) Κώδικας Διοικητικής Διαδικασίας, όπως τροποποιήθηκε και ισχύει:

1. Αν από τις σχετικές διατάξεις δεν προβλέπεται η δυνατότητα άσκησης της, κατά το επόμενο άρθρο, ειδικής διοικητικής, ή ενδικοφανούς προσφυγής, ο ενδιαφερόμενος, για την αποκατάσταση υλικής ή ηθικής βλάβης των έννομων συμφερόντων του που προκαλείται από ατομική διοικητική πράξη μπορεί, για οποιονδήποτε λόγο, με αίτησή του, να ζητήσει, είτε από τη διοικητική αρχή η οποία εξέδωσε την πράξη, την ανάκληση ή την τροποποίησή της (**αίτηση θεραπείας**), είτε, από την αρχή η οποία προΐσταται εκείνης που εξέδωσε την πράξη, την ακύρωσή της (**ιεραρχική προσφυγή**).
2. Η διοικητική αρχή στην οποία υποβάλλεται η, κατά την προηγούμενη παράγραφο, αίτηση οφείλει να γνωστοποιήσει στον ενδιαφερόμενο την απόφασή της για την αίτηση αυτή το αργότερο μέσα σε τριάντα (30) ημέρες, εκτός αν από ειδικές διατάξεις προβλέπεται διαφορετική προθεσμία.
3. Αν αρμόδια για την ανάκληση ή τροποποίηση ή την ακύρωση είναι άλλη διοικητική αρχή, εκείνη στην οποία κατατέθηκε η αίτηση θεραπείας ή η ιεραρχική προσφυγή οφείλει να τη διαβιβάσει στην αρμόδια αρχή το αργότερο μέσα σε πέντε (5) ημέρες. Και στην περίπτωση αυτή, η γνωστοποίηση της απόφασης της αρμόδιας αρχής, στον ενδιαφερόμενο, πρέπει να γίνεται μέσα στην κατά την προηγούμενη παράγραφο προθεσμία.
4. Αν η πράξη ακυρωθεί, η υπόθεση επανέρχεται στην αρχή που εξέδωσε την πράξη, εκτός αν οι σχετικές διατάξεις προβλέπουν αρμοδιότητα της προϊστάμενης αρχής για την έκδοσή της.

17. Εξάιρεση υλικού από το χαρακτηρισμό ως διαφημιστικού

Μέσο προώθησης της πώλησης ή της χρήσης φυτοπροστατευτικών προϊόντων δεν θεωρείται το ενημερωτικό περιεχομένου υλικό (**τεχνικά φυλλάδια, τεχνικά δελτία κ.α.**) που αποστέλλεται με έγγραφη ή ηλεκτρονική αλληλογραφία σε καταστήματα χονδρικής ή λιανικής πώλησης, εφόσον:

- A. Αποστέλλεται σε ένα αντίγραφο εφόσον είναι σε έγγραφη μορφή.
- B. Δεν παρέχεται πρόσβαση σε τρίτους εφόσον είναι σε ηλεκτρονική μορφή.
- Γ. Δεν προκαλεί σύγχυση σχετικά με τις εγκεκριμένες χρήσεις του προϊόντος στη χώρα μας.

18. Έναρξη εφαρμογής – Μεταβατικές διατάξεις

Οι έλεγχοι στους παραγωγούς – χρήστες φυτοπροστατευτικών προϊόντων από 1-1-2013 θα διεξάγονται σύμφωνα με τα οριζόμενα στην παρούσα εγκύκλιο.

Ο σχεδιασμός των ελέγχων αυτών θα διενεργηθεί από τις αρμόδιες αρχές στα τέλη του 2012 σύμφωνα με τα οριζόμενα στην παρούσα εγκύκλιο.

Οι κάτοχοι αδειών διάθεσης στην αγορά οφείλουν να μεριμνήσουν έτσι ώστε σε χρονικό διάστημα δέκα οχτώ (18) μηνών από την έκδοση της με αριθ. 10042/100536/2012 (ΦΕΚ Β'2754) Απόφασης του Αναπληρωτή Υπουργού Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων, δηλαδή μέχρι τις 11 Απριλίου 2014, να αποσυρθεί από την αγορά διαφημιστικό υλικό που δεν ανταποκρίνεται με τους όρους και προϋποθέσεις της παρούσας απόφασης.

Οι κάτοχοι αδειών διάθεσης στην αγορά φυτοπροστατευτικών προϊόντων των οποίων η έγκριση ανακαλείται οφείλουν να μεριμνήσουν για την άμεση απόσυρση από την αγορά διαφημιστικού υλικού του φυτοπροστατευτικού προϊόντος που ανακλήθηκε.

**Στοιχεία Υπηρεσίας
που διενεργεί τον
έλεγχο**

ΕΚΘΕΣΗ ΕΛΕΓΧΟΥ ΔΙΑΦΗΜΙΣΗΣ ΦΥΤΟΠΡΟΣΤΑΤΕΥΤΙΚΩΝ ΠΡΟΪΟΝΤΩΝ

Σήμερα, .../.../..... και ώρα .....κλιμάκιο της .....
..... αποτελούμενο
από τους υπαλλήλους: .....
..... διενήργησε έλεγχο στη διαφήμιση του φυτοπροστατευτικού προϊόντος
..... με αριθμό έγκρισης ή
άδειας παραλλήλου εμπορίου ..... και συγκεκριμένα:

1. Το διαφημιστικό υλικό που ελέγχθηκε:

	Βρέθηκε σε χώρο καταστήματος εμπορίας φυτοπροστατευτικών προϊόντων
	Βρέθηκε σε εγκαταστάσεις παραγωγού
	Βρέθηκε ως καταχώριση στο περιοδικό/εφημερίδα:
	Βρέθηκε κατά τη διάρκεια εκδήλωσης/έκθεσης/συνεδρίου (συμπληρώστε κατάλληλα):
	Αποτελούσε διαφημιστικό μήνυμα στο ραδιοφωνικό σταθμό:

(επιλέξτε με **X** το χώρο ανεύρεσης του διαφημιστικού υλικού)

2. Σύνομη περιγραφή του διαφημιστικού υλικού

	Ανεξάρτητα φυλλάδια / έντυπα
	Καταχώριση σε έντυπο μέσο επικοινωνίας (περιοδικό / εφημερίδα)
	Διαφημιστικό μήνυμα στο ραδιόφωνο

3. Ερωτηματολόγιο ελέγχου διαφήμισης των φυτοπροστατευτικών προϊόντων:

α/α	Ερώτηση	Απάντηση
1.	Έχει το διαφημιζόμενο προϊόν άδεια διάθεσης στην αγορά ή άδεια παραλλήλου εμπορίου;	
2.	Η διαφήμιση συνοδεύεται από τις προτάσεις: «Τα φυτοπροστατευτικά προϊόντα να χρησιμοποιούνται με ασφαλή τρόπο. Να διαβάζετε πάντα την ετικέτα και τις πληροφορίες σχετικά με το προϊόν πριν από τη χρήση». Οι προτάσεις αυτές είναι ευανάγνωστες και διαχωρίζονται σαφώς από την υπόλοιπη διαφήμιση. Η φράση «φυτοπροστατευτικά μπορεί να αντικαθίσταται από ακριβέστερη περιγραφή του τύπου του προϊόντος, όπως μυκητοκτόνο, εντομοκτόνο ή ζιζανιοκτόνο	
3.	Διατίθενται δείγματα φυτοπροστατευτικών προϊόντων σε μη εγκεκριμένες συσκευασίες;	
4.	Περιλαμβάνει πληροφορίες υπό μορφή κειμένου ή σχεδίου που θα μπορούσαν να είναι παραπλανητικές όσον αφορά πιθανούς κινδύνους για την υγεία των ανθρώπων ή των ζώων ή για το περιβάλλον, όπως οι όροι «χαμηλού κινδύνου», «μη τοξικό» ή «αβλαβές»;	
5.	Περιέχεται οπτική αναπαράσταση δυνητικά επικίνδυνων πρακτικών, όπως η ανάμειξη ή η εφαρμογή χωρίς κατάλληλη προστατευτική ενδυμασία, ούτε χρήση κοντά σε τρόφιμα ή χρήση από παιδιά ή κοντά τους;	
6.	Στη διαφήμιση του φυτοπροστατευτικού προϊόντος αναφέρονται στοιχεία υπό μορφή κειμένου ή σχεδίου που δεν συμφωνούν με τα οριζόμενα στην άδεια διάθεσης στην αγορά;	
7.	Η έντυπη ή ηλεκτρονική μορφή συνοδεύεται είτε από αναφορά στην Υπουργική Απόφαση έγκρισης κυκλοφορίας (τελευταία σχετική απόφαση τροποποίηση) που αφορά το προϊόν είτε από την ημερομηνία που έχει εκδοθεί ή εκτυπωθεί;	
8.	Το διαφημιστικό υλικό ή το υλικό προώθησης εφιστά την προσοχή στις δέουσες προειδοποιητικές φράσεις και σύμβολα όπως καθορίζονται στη σήμανση;	
9.	Διατίθεται δείγμα φυτοπροστατευτικού προϊόντος σε μη εγκεκριμένες συσκευασίες;	
10.	Σε περίπτωση συγκριτικής διαφήμισης φυτοπροστατευτικού προϊόντος πληρούνται τα οριζόμενα στη με αριθ. 10042/100536/2012 (ΦΕΚ Β'2754) Απόφαση του Αναπληρωτή Υπουργού Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων.	

Αποτελέσματα επιτόπιου ελέγχου: Από τον έλεγχο διαπιστώθηκαν τα παρακάτω:

.....

.....

.....

ΠΡΑΚΤΙΚΟ ΔΕΣΜΕΥΣΗΣ ΔΙΑΦΗΜΙΣΤΙΚΟΥ ΥΛΙΚΟΥ

Σήμερα ...../...../20....., ημέρα ....., οι κάτωθι υπογράφοντες

.....
.....
.....

Μετά από έλεγχο του διαφημιστικού υλικού του φυτοπροστατευτικού προϊόντος (δίδεται σύντομη περιγραφή):

.....
.....
.....

που βρίσκονταν .....

.....

Προχωρήσαμε στη δέσμευσή του καθώς διαπιστώθηκε ότι:

		(διαγράφετε ανάλογα)
A.	Αναφέρεται σε μη εγκεκριμένα φυτοπροστατευτικά προϊόντα	ΝΑΙ/ΟΧΙ
B.	Διενεργείται σε μη επιτρεπόμενα μέσα	ΝΑΙ/ΟΧΙ
Γ.	Αναφέρονται στοιχεία που δεν συμφωνούν με την άδεια διάθεσης στην αγορά	ΝΑΙ/ΟΧΙ

Το ελεγκτικό κλιμάκιο:

Ο κάτοχος του διαφημιστικού υλικού

1.

2.

3.

(όνομα – υπογραφή)

(όνομα – υπογραφή)